

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/102/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4216212950
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4216212950.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej v právnej veci žalobcu: Y. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. C. XXXX/XX, XXX XX S., zastúpeného: JUDr. Helena Kontrová, advokátka so sídlom 941 32 Semerovo 414, proti žalovanému: T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H. XXX, o vrátenie daru, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 2. októbra 2017 č.k. 14C/245/2016-95, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému vrátenia daru - finančnej hotovosti vo výške 14.424 eur. Žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 630, § 3 Občianskeho zákonníka, čl. 6 ods. 1, čl. 8, čl. 15 ods. 1, § 150 ods. 1, 2, § 149, § 151 ods. 1, 2, § 153 ods. 1, § 154, § 186 ods. 2, § 215 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

1.2. Zistil, že žalobca je ženatý a jeho manželstvo trvá. Počas trvania manželstva bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zrušené nebolo. Dospel k záveru, že pokiaľ za trvania manželstva došlo zo strany žalobcu k darovaniu finančnej čiastky, ku ktorej žalobca nepreukázal svoje výlučné vlastníctvo, nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby o vrátenie daru.

1.3. Konštatoval, že žalobca svoju vecnú legitímáciu nepreukázal v konaní nepopretým skutkovým tvrdením, že predmet daru - finančné prostriedky vo výške 14.424 eur mal na svojom účte. Skutočnosť, že žalobca poukázal alebo vybral zo svojho účtu finančné prostriedky a tieto titulom daru odovzdal žalovanému nepreukázala, že bol ich výlučným vlastníkom. Predmetné finančné prostriedky boli nadobudnuté za trvania manželstva, a pre posúdenie aktívnej vecnej legitímácie je bezvýznamné, že boli na účte žalobcu, ku ktorému mal dispozičné právo. Preto zamietol návrh žalobcu na doplnenie dokazovania predložením výpisu z jeho účtu, ako nadbytočný, nespôsobilý preukázať aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, navyše žalovaný skutkové tvrdenie žalobcu o tom, že predmet daru - finančné prostriedky boli pôvodne vložené na jeho účte, nepopieral. Zamietol tiež návrh žalobcu na doplnenie dokazovania predložením listinných dôkazov preukazujúcich, že finančné prostriedky boli v jeho výlučnom vlastníctve, ako riadne nešpecifikovaný uvedením napr. názvu listiny, dátumu vydania, prípadne subjektu, ktorý ju vyhotovil. S poukazom na ustanovenie § 153 ods. 1 CSP uviedol, že žalobcovi nič nebránilo, aby dôkaz o výlučnom vlastníctve darovaných finančných prostriedkov predložil už pred pojednávaním, resp. na pojednávaní dňa 02.10.2017, keď žalovaný už vo svojom prvom vyjadrení k žalobe namietal, že predmet daru bol spoločným vlastníctvom žalobcu a jeho manželky. Zamietol tiež nekonkrétny návrh žalobcu na doplnenie dokazovania podaný na pojednávaní dňa 02.10.2017, pre nehospodárnosť, keď za účelom doplnenia dokazovania by bolo nevyhnutné pojednávanie vo veci odročiť. Zamietol aj návrh žalovaného na výsluch svedka - matky žalovaného z dôvodu, že ho považoval za nadbytočný a nehospodárny. Ostatnými listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu v priebehu

konania sa nezaoberal, nakoľko ich vyhodnotenie bolo s ohľadom na záver o nepreukázaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore irelevantné.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v súvislosti s konaním trov nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnil.

2.1. Žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie a žiadal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

2.2. S poukazom na § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka tvrdil, že nakoľko išlo o relatívnu neplatnosť úkonu, mala sa jej dovoliť jeho manželka v trojročnej premičacej lehote. Poukázal na skutočnosť, že v konaní sp.zn. 16P/72/2017 bolo ich manželstvo rozvedené a pokiaľ by aj finančná hotovosť tvorila BSM, je vlastníkom jej polovice. Tvrdil, že finančné prostriedky získal od svojej sestry.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že rozhodnutie považuje za správne.

4. Žalobca v stanovisku zotrval na svojom tvrdení, že darovaná finančná hotovosť bola jeho výlučným vlastníctvom a žiadal rozhodnúť o podanom odvolaní v zmysle jeho odvolacieho návrhu.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

7. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

8.1. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému vrátenia daru - finančnej hotovosti vo výške 14.424 eur. V žalobe tvrdil, že uzavrel so žalovaným ústnu darovaciu zmluvu. Vyzval žalovaného na poskytnutie pomoci pri rekonštrukcii domovej nehnuteľnosti, ale žalovaný mu v rozpore s dobrými mravmi odmietol pomoc poskytnúť. Preto ho vyzval na vrátenie daru. Hrubé porušenie dobrých mravov videl v neposkytnutí pomoci.

8.2. Žalovaný nárok žalobcu neuznával. Potvrdil, že po skončení SPU v N. dostal finančnú hotovosť 14.424 eur, ktorá bola nadobudnutá prácou oboch rodičov, jeho prácou a prácou jeho sestry. Uviedol, že k otcovi sa vždy správal slušne, ako sa na syna patrí. Pracoval na poli aj popri štúdiu, staral sa o otca po operácii v decembri 2015. Aj v súčasnosti podporuje matku a sestru. Na pojednávaní uplatnil námietku premičania.

9. Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

10. Podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

11. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách,

je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovoľá.

12.1. Odvolací súd posudzujúc predmetnú vec v zmysle vyššie uvedených skutočností a zákonných ustanovení dospel k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie zamietol žalobu dôvodiac nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, bolo jeho rozhodnutie nesprávne, založené na nesprávnom právnom posúdení veci.

12.2. Základným predpokladom uplatnenia nároku na vrátenie daru, je v prvom rade existencia platnej darovacej zmluvy. Darovanie finančných prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov nie je bežnou záležitosťou v zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto darovacia zmluva uzatvorená len jedným z manželov bez súhlasu druhého je relatívne neplatným právnym úkonom podľa § 40a Občianskeho zákonníka. Dovoľá sa relatívnej neplatnosti takéhoto právneho úkonu môže manžel, ktorý k právnemu úkonu nedal súhlas, a to v 3-ročnej premlčacej dobe.

12.3. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého peniaze, ktoré boli predmetom daru a ktorých prijatie žalovaný nepoprel, boli súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva žalobcu a jeho manželky. Keďže sa manželka žalobcu relatívnej neplatnosti právneho úkonu darovacej zmluvy uzavretej v roku 2012 nedovoľala, je potrebné uvedenú darovaciu zmluvu považovať za platný právny úkon.

12.4. Rovnako k výzve na vrátenie daru z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, potrebuje vyzývajúci manžel súhlas druhého manžela. V opačnom prípade bude výzva na vrátenie daru opätovne relatívne neplatným právnym úkonom podľa § 40a Občianskeho zákonníka. Dovoľá sa relatívnej neplatnosti takéhoto právneho úkonu môže manžel, ktorý k právnemu úkonu nedal súhlas a tiež adresát právneho úkonu, t.j. obdarovaný, v 3-ročnej premlčacej dobe. Zánikom manželstva zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník používa. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerané o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné (§ 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

12.5. V danej veci ide o situáciu, keď sa žalobca domáhal vrátenia daru z bezpodielového spoluvlastníctva manželov na základe výzvy, ktorá bola daná za trvania manželstva. Hoci v priebehu konania (podľa tvrdenia žalobcu v odvolaní) malo dôjsť k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozvodom manželstva, zatiaľ nedošlo k jeho vyporiadaniu. Preto naďalej platí, že k výzve na vrátenie daru z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, potrebuje vyzývajúci manžel súhlas druhého manžela (aj bývalého). Z obsahu spisu nevyplýva, či sa bývalá manželka relatívnej neplatnosti právneho úkonu - výzvy na vrátenie daru dovoľala. Ani žalovaný v priebehu konania netvrdil a nepreukazoval, že sa relatívnej neplatnosti výzvy na vrátenie daru dovoľal. Preto je potrebné právny úkon žalobcu, výzvu na vrátenie daru zo dňa 28.06.2016, považovať za platný. Z uvedených dôvodov je žalobca aktívne vecne legitimovaný domáhať sa vrátenia daru v predmetnom konaní.

12.6. Keďže súd prvej inštancie zamietol žalobu dôvodiac nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ďalej už nevykonal navrhnuté dokazovanie k preukázaniu, či boli splnené predpoklady na vrátenie daru, ktoré teoreticky rozobral v bodoch 13., 14 a 15. svojho rozhodnutia.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie, v ktorom sa bude zaoberať opodstatnenosťou uplatneného nároku žalobcu. Súd prvej inštancie vykonaná dokazovanie navrhnuté žalobcom, ktorým preukazuje svoje tvrdenia, že žalovaný sa k nemu správal spôsobom hrubo porušujúcim dobre mravy, ako i navrhnuté dokazovanie žalovaného k popretiu týchto tvrdení. Následne vo veci opätovne rozhodne. V novom rozhodnutí o veci zároveň rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).